2025

Jaarplan Zero Waste Nederland

Over Zero Waste Nederland

Wie zijn wij?
De wereld gaat gebukt onder een almaar groeiende berg afval. De menselijke consumptiedrift en het wegwerpgedrag nemen toe, met schadelijke gevolgen voor onze leefomgeving en gezondheid.

Zero Waste Nederland staat voor een wereld waarin afval niet bestaat. Niet door te focussen op meer opruimen of meer recyclen, maar door ons te richten op zorgen dat het niet ontstaat. Afvalpreventie staat bij ons volledig centraal. Dat klinkt heel logisch, maar blijft in de maatschappij, media en huidige wet- en regelgeving volledig onderbelicht.

Zero Waste Nederland promoot een leefstijl met zo min mogelijk afval, verspilling en vervuiling, waarbij minder consumeren en hergebruik de norm zijn. We kiezen voor een positieve benadering: afvalvrij leven kan, inspireert, is leuk en je draagt direct bij aan een schonere leefomgeving. Het is ook nog eens een manier om geld te besparen, waardoor het voor iedereen haalbaar en betaalbaar is. We hebben iedereen nodig en iedereen kan meedoen.

Focus
Bij het bereiken van haar doelen focust Zero Waste Nederland zich op de volgende vier elementen:

1. Wij moedigen consumenten aan om verpakkingsvrij boodschappen te doen en stimuleren hergebruik. We bieden de consument handelingsperspectief en maken iedereen enthousiast om mee te doen;

2. We adviseren en stimuleren middenstand en bedrijfsleven om met verpakkingsvrije alternatieven te komen;
3. We adviseren gevraagd en ongevraagd en lobbyen bij overheden voor afvalpreventie, om zo een structurele norm- en systeemverandering teweeg te brengen;
4. Wij bewaken het Zero Waste gedachtegoed: afvalpreventie is het uitgangspunt, waarbij producten opnieuw gebruikt of gerecycled worden, in plaats van weggegooid of verbrand. Zero Waste staat voor een duurzame en gesloten kringloop.

Wat gaan we dit jaar doen?

Zero Waste Nederland streeft naar een wereld waarin afval niet bestaat. Met onze acties geven we handvatten aan consumenten, bedrijfsleven en overheden om in de goede richting te bewegen. Dit doen we op een positieve en inspirerende manier. Voor 2025 formuleren we de volgende doelstellingen:

1. Voor consumenten

1.1. Week Zonder Afval

In 2024 nam Zero Waste Nederland *last minute* de organisatie van de Week Zonder Afval over van Milieu Centraal. Met beperkte financiële middelen en tijd hielden we samen met onze partners de week levend.

Met de financiële steun van diverse fondsen en partijen kunnen we de editie van 2025 groter neerzetten.

- We roepen partners, duurzaamheidsinstanties, bedrijven op om zich bij ons aan te sluiten en een of meer activiteiten te organiseren op het gebied van afvalpreventie;
- De website wordt uitgebreid met een te ontwikkelen agendatool waarin alle activiteiten tijdens de campagneweek een plek krijgen;
- We genereren aandacht voor de campagneweek d.m.v. een promovideo die gelanceerd wordt op social media en in de landelijke media;
- We betrekken een grote partner bij de campagneweek om samen een vuist te kunnen maken tegen verspilling en afval.

1.2. Landelijke Zero Waste Tours

Tijdens de Week Zonder Afval vinden door het hele land onze jaarlijkse Zero Waste Tours plaats. Sinds 2018 organiseert Zero Waste Nederland met groot succes deze tours in dorpen en steden door heel Nederland. Uit reacties van deelnemers blijkt dat meedoen aan een Zero Waste tour inspireert, motiveert en enthousiasmeert om de Zero Waste leefstijl in het eigen dagelijkse leven te implementeren.
In de beginjaren was de opkomst hoog. De laatste twee jaar neemt het aantal aanmeldingen wat af. Deze editie toetsen we de levensvatbaarheid van de Zero Waste tours.

1.3. Campagnes

In de afgelopen jaren ontwikkelden we diverse campagnes op het gebied van afvalpreventie. Heel succesvol is de *Koop Niks Nieuws Challenge* (10.000 deelnemers in 2024). Andere campagnes zijn TofVuil, Wasbaar Welkom, Bakkerij Afvalvrij, Plastic Attack, Foodsharing. Deze campagnes worden in 2025 geprioriteerd. We maken dit jaar keuzes over welke we verder willen ontwikkelen, en welke nieuwe campagnes we willen gaan voeren.

1.4. Sociale media en mailings

In 2024 bliezen we de **digitale nieuwsbrief** van Zero Waste Nederland nieuw leven in. Maandelijks wordt er een mailing gestuurd naar meer dan 2.300 e-mailadressen (toename van >500 adressen in 2024). Een digitale nieuwsbrief versturen is nog steeds één van de meest effectieve manieren om een groot publiek te bereiken en blijkt in veel gevallen meer interactie te genereren dan posts op social media.
In 2025 breiden we het huidige adressenbestand nog verder uit (streven 3.500 abonnees), blijven we regelmatig mailings versturen en onderzoeken we de mogelijkheid om van MailChimp over te stappen op het kosteneffectievere MailerLite. We ontwikkelen een strategie om het aantal abonnees te laten groeien.

In 2024 stelden we een **social media team** samen om effectiever en met grotere regelmaat te kunnen posten op Instagram en Facebook. In 2025 ontwikkelen we een social plan waarin we afspraken maken over de regelmaat, *tone of voice* en huisstijl van de posts.

Daarnaast beraden we ons op het **gebruik van sociale media**. Hebben de politieke ontwikkelingen in de wereld en de invloed die sociale media magnaten daarop proberen uit te oefenen, invloed op de keuzes die wij maken bij het gebruik ervan? We ontwikkelen een strategie op dit vlak.

2. Voor overheden

2.1. Zero Waste pakket voor gemeenten

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inzameling van huishoudelijk afval. Daarmee zijn ze een belangrijke speler om stapsgewijs tot volledige circulariteit te komen. Het programma VANG (Van afval naar grondstof) is ontwikkeld om gemeenten te helpen de nodige stappen te zetten naar een circulaire economie. In lijn met de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen is het doel voor heel Nederland om in 2050 volledig circulair te zijn. Veel gemeenten willen aan de slag met afvalpreventie, maar vragen zich af: hoe pak ik dit aan?

Zero Waste Nederland ontwikkelde in 2024 voor gemeenten een pakket waarmee ze op diverse onderdelen aan de slag kunnen met afvalpreventie binnen hun gemeentegrenzen. In de vorm van een meertrapsraket biedt dit pakket voor elke gemeente wat wils. Het pakket bestaat uit de volgende onderdelen, die gemeenten deels of allemaal af kunnen nemen:

- Activiteiten voor inwoners en/of beleidsmedewerkers op het gebied van afvalpreventie: denk aan lezingen, Zero Waste-tours, workshops;
- Zero Waste Festival, meerdaags evenement met workshops, activiteiten, inspiratiesessies en kennisoverdracht.
  In 2025 organiseren we tenminste 2 Zero Waste Festivals;
- Meedenken en -schrijven aan beleid op het gebied van afvalpreventie in gemeenten. Op de website vermelden we (beter) op welke onderwerpen/dossiers we deskundig zijn;
- Certificering van gemeenten als Zero Waste City.
  In 2025 streven we ernaar tenminste één Nederlandse gemeente zich te laten committeren aan het traject van certificering.

Doel is om gemeenten handvatten te bieden om middenstand en inwoners op een laagdrempelige manier naar minder afval te bewegen en om te helpen bij

het ontwikkelen van beleid op het gebied van afvalpreventie. Om het Zero Waste pakket af te nemen, kunnen gemeenten gebruik maken van de SUP-gelden.

Eind 2024 volgden wij bij Zero Waste Europe de *Zero Waste Cities Certification mentor training*, die wij in januari afronden. Daarmee is Zero Waste Nederland als enige Nederlandse instantie bevoegd om met gemeenten het certificeringsproces tot Zero Waste City te doorlopen.

In 2025 gaan we aan de slag met het enthousiasmeren van gemeenten voor het afnemen van een of meerdere van bovenstaande onderdelen van het pakket. We ontwikkelen printables met informatie, we maken een promotievideo over het Zero Waste Festival, en maken een one-pager over de Zero Waste Cities-certificering.
Naast de organisatie van al geplande Zero Waste Festivals, Zero Waste-tours en lezingen, zetten we in op acquisitie bij gemeenten die nog niet zo bekend zijn met onze activiteiten op het gebied van afvalpreventie.
We benaderen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om te bezien of we tot een visie / plan van aanpak kunnen komen rondom de Zero Waste Festivals en/of circulair beleid. Het geeft gemeenteraadsleden en wethouders handvatten als de VNG haar fiat geeft aan de festivals en/of beleid.

2.2. Lobby

Zero Waste Nederland **adviseert** overheden gevraagd en ongevraagd en **lobbyt** bij overheden voor afvalpreventie. Op deze manier wil Zero Waste Nederland een structurele norm- en systeemverandering teweegbrengen. Succesvolle activiteiten die we op dat vlak hebben ondernomen zijn onder meer: het schrijven van kamervragen over wasbare luiers, het bevorderen van het gebruik en verstrekking van wasbare/herbruikbare menstruatieproducten, en het strijden voor herbruikbare bekersystemen (op lokaal en landelijk niveau).

We houden voor ons relevante **internetconsultaties** nauwlettend in de gaten, en schrijven onze zienswijze op deze onderwerpen. Indien nodig stemmen we af met andere maatschappelijke partijen, onze achterban, of adviseurs om tot een gedegen standpunt te komen.

We zijn aangesloten bij diverse lobbygroepen en zoeken actief de samenwerking met hen op. We blijven alert op samenwerkingskansen met anderen, en zullen dit jaar in kaart brengen wat het spectrum is waarbinnen we ons begeven. We maken een overzicht van onze lobbypartners en -onderwerpen.

In de afgelopen jaren hebben we al veel lobbywerk verzet. We hebben onderwerpen op de kaart gezet, ons verdiept in politieke besluitvorming en beïnvloeding, politici benaderd en ermee samengewerkt, politieke stukken geschreven/voorbereid, etc.

In 2025 willen we nog meer kennis vergaren, *up to date* blijven en dichter op de bal opereren als het gaat om lobby- en advieswerk voor overheden, omdat we hier veel kansen zien voor essentiële systeemveranderingen. We houden daarbij de actualiteit in de gaten en pakken kansen waar we ze zien.

We streven ernaar om betekenisvolle relatie op te bouwen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Op die mannier kunnen we onze lobbytaak beter uitvoeren. We hebben al een ingang via de Commissie Circulaire Economie, en het is logisch dat we ook met de verantwoordelijke voor het Afval-dossier een relatie opbouwen.

3. Voor bedrijven

3.1. Afvalpreventiepakket voor bedrijven ontwikkelen

Zoals we in 2024 een afvalpreventiepakket voor gemeenten ontwikkelden, gaan we in 2025 aan de slag met het samenstellen van een pakket aan activiteiten voor bedrijven. Het doel is om bedrijven te ondersteunen in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering en het reduceren van afval door middel van praktische en op maat gemaakte oplossingen. We ontwikkelen een afvalpreventiepakket dat bestaat uit een breed scala aan activiteiten, zoals inspiratiesessies, interactieve workshops, duurzame bedrijfsuitjes en consultancy-opdrachten. Dit pakket is bedoeld om bedrijven inzicht te geven in hun afvalstromen en hen te begeleiden naar concrete, duurzame maatregelen die afval preventief aanpakken.

Het pakket zal op onze website gepresenteerd worden, zodat bedrijven eenvoudig toegang hebben tot onze diensten en direct kunnen profiteren van de kennis en expertise die we bieden. Dit platform zal bedrijven ook de mogelijkheid bieden om

hun vragen en behoeften aan te geven, zodat we het aanbod nog verder kunnen afstemmen op hun specifieke situatie.

3.2. Circulaire Ketenprojecten en het aanhaken op consortia
In 2025 zetten we in op samenwerking met bedrijven en andere maatschappelijke partners binnen circulaire ketenprojecten. We moedigen bedrijven aan deel te nemen aan consortia die circulaire oplossingen ontwikkelen, met focus op preventie, hergebruik en innovaties in productie, verpakking en grondstoffenbeheer.
Onze rol in deze consortia is uniek. We dragen onze kennis van gedragsverandering, psychologie, wetgeving, lobby en ons netwerk bij, maar zijn geen experts op productniveau of het verkrijgen van subsidies. We voegen waarde toe door samen te werken en onze expertise in te brengen.

Dit biedt een unieke kans voor bedrijven om gezamenlijk duurzame oplossingen te ontwikkelen en te profiteren van de beschikbare subsidiepotten, zoals de grote subsidies voor circulaire ketenprojecten waar momenteel al één initiatief loopt.

3.3. Consultancy en advisering: maatwerk
Een andere belangrijke pijler in ons aanbod voor bedrijven is consultancy. Stichting Zero Waste Nederland biedt consultancy-diensten aan voor bedrijven die zich willen ontwikkelen tot circulaire bedrijven of hun bestaande processen willen verduurzamen. Dit kan variëren van het geven van strategisch advies over afvalmanagement en circulair inkopen tot het begeleiden van bedrijven in de implementatie van circulaire businessmodellen.
We bieden maatwerktrajecten waarin we hen helpen bij het vinden van duurzame verpakkingsalternatieven, het optimaliseren van afvalstromen en het integreren van circulaire strategieën in hun bedrijfsvoering.

Daarnaast willen we retailers begeleiden bij het implementeren van circulaire businessmodellen, zoals product-as-a-service en het bevorderen van hergebruik en recycling.

Dit kan ook het ondersteunen van bedrijven bij het aanvragen van subsidies voor circulaire innovaties omvatten, evenals het opzetten van meetbare doelen en rapportagesystemen voor circulaire prestaties. Het consultancy-aanbod zal specifiek gericht zijn op de uitdagingen die bedrijven tegenkomen in hun transitie naar een circulaire en zero waste toekomst.

3.4. Betrekken van retailers

Retailers spelen een sleutelrol in de circulaire economie. In 2025 willen we intensiever samenwerken met retailers om hen te ondersteunen bij het verminderen van verpakkingsafval en het verduurzamen van hun supply chain.

We hebben al honderden contacten met retailers dankzij onze BYO-sticker, die klanten aanspoort eigen verpakkingen mee te brengen. Dit heeft de bereidheid van retailers om bij te dragen aan afvalvermindering bewezen, maar we hebben hen tot nu toe nog niet verder betrokken.

In 2025 willen we onderzoeken hoe we onze samenwerking met retailers kunnen verdiepen, door hen verder te ondersteunen in hun bedrijfsvoering en bij het betrekken van hun klanten. Dit netwerk vraagt meer aandacht en concrete actie om ze daadwerkelijk te helpen circulaire stappen te zetten.

4. Bewaken Zero Waste gedachtegoed

4.1. Profilering als kennisautoriteit

Eén van de belangrijkste doelstellingen van Stichting Zero Waste Nederland is het bewaken en uitdragen van het Zero Waste gedachtegoed. Om dit effectief te realiseren, is het essentieel om de stichting te positioneren als een autoriteit op het gebied van circulaire economie en duurzaam afvalbeheer en -preventie. In 2025 willen we een prominente rol spelen in relevante netwerken en evenementen, zoals de Week van de Circulaire Economie en het Grondstoffencongres van de NVRD, waar we onze visie en expertise delen. Daarnaast streven we ernaar om betekenisvolle relatie op te bouwen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), door bijvoorbeeld het aanbieden van webinars en het adviseren van gemeenten over Zero Waste initiatieven en circulaire strategieën. Op deze manier willen we onze kennis en netwerk vergroten en onszelf beter zichtbaar maken.

4.2. Aansluiten bij Zero Waste Europe

Zero Waste Europe (ZWE) is de Europese koepelorganisatie van Zero Waste belangengroepen, stichtingen en initiatieven. Zij zitten in het hart van de Europese besluitvorming, in Brussel, en werken daar hard aan de beïnvloeding van Europese wetgeving (met succes). Ook doen zij veel onderzoek en schrijven

position papers over onderwerpen zoals vuilverbranding, recycling en pyrolyse, waar wij ons inhoudelijk aan vast kunnen houden.

Eerder verkenden wij al de mogelijkheden om ons als organisatie officieel aan te sluiten bij Zero Waste Europe. Destijds bleek onze niet-formele status een belemmering te zijn. Nu wij een stichting zijn, willen wij opnieuw proberen om ons aan te sluiten bij Zero Waste Europe.

4.3. Sprekerstrainingen

Daarnaast draait Zero Waste Nederland op een grote groep vrijwilligers. Met hen halen we in 2025 de banden aan. We zetten vrijwilligersbijeenkomsten op en geven sprekerstrainingen. Een deel van de vrijwilligers zal daarmee geëquipeerd worden om voor de stichting betaalde opdrachten te kunnen uitvoeren, zoals het geven van Zero Waste Tours, lezingen en workshops. Met deze poule van getrainde Zero Waste-experts is Zero Waste Nederland goed geëquipeerd om het Zero Waste gedachtegoed bij bedrijven, gemeenten en inwoners voor het voetlicht te brengen.
Deze uitbreiding vraagt ook dat het juridisch raamwerk - delegatie, mandaat en volmacht - van de stichting verder wordt geoptimaliseerd.

5. Organisatie

5.1. Betaalde krachten en vrijwilligers

Met de uitbreiding van onze activiteiten komt automatisch ook meer werk op ons af. Voorlopig laten we de werkzaamheden uitvoeren door een aantal zzp’ers die het Zero Waste-gedachtegoed omarmen. In 2025 willen we het huidige kernteam van vier betaalde krachten uitbreiden met 1 of 2 extra mensen.

5.2. Het vormen van provinciale subafdelingen

Zero Waste Nederland heeft door de jaren heen een uitgebreid netwerk opgebouwd van lokale zero waste helden. Een deel van deze mensen is ook regionaal actief. Een wildgroei aan lokale initiatieven, logo’s en uitgangspunten ligt op de loer. Daarnaast krijgt Zero Waste Nederland regelmatig vragen binnen die een regionaal karakter hebben. Er is behoefte aan gecoördineerde slagkracht in de regio.

In 2024 verkenden wij met actieve vrijwilligers uit de provincies Friesland, Limburg, Utrecht en Gelderland wat er nodig is en waar de kracht ligt in samen optrekken.
In 2025:

- zetten we een overlegstructuur op voor deze community's;
- ontwikkelen we een gezamenlijke workflow;
- ontwikkelen we gezamenlijke beelduitingen;
- ontwikkelen we een financiële structuur;
- zorgen we voor goede informatie hierover op de website;
- Indien mogelijk breiden we uit met nog 1 of 2 provincies.

5.3. Fondsenwerving, ANBI en CBF

Zero Waste Nederland is voor haar inkomsten deels afhankelijk van subsidies en donaties. Als startende stichting zetten we in 2025 vol in op het in kaart brengen van fondsen die duurzame initiatieven steunen en schrijven we deze aan. We richten ons op zowel projectsubsidies als institutionele financiering.
Zero Waste Nederland voldoet aan de vereisten om een ANBI-stichting te worden. In 2025 vragen wij deze status aan.

5.4. Website

Met het oprichten van de stichting, het opstellen van statuten en met het ontwikkelen van nieuwe activiteiten worden er andere eisen gesteld aan de website. Inhoudelijk is er in 2024 een flinke slag geslagen. Qua vormgeving en indeling van de site gaan we in 2025 aan de slag met het aanpassen van de navigatiestructuur en de homepage.

5.5. Administratie

Een nieuwe stichting vraagt om het opzetten van een (financiële) administratie. Een eerste aanzet hiervoor is gedaan. In 2025 hakken we knopen door en stellen we het nodige op dit gebied in werking. We streven naar een lichte beheersorganisatie waarin een aantal lichte procedures, zoals een financiële administratie en een projectadministratie, worden ontwikkeld.